

nimum, og det er dog givet, at samfundsmæssig set er intet saa farligt som, at de have Magten, som ikke ere personligt interesserede i, hvorvidt der handles ødselt eller økonomisk med Midlerne, her Kommunens Midler. Det er mærkeligt nok, at den megen sunde Sans, som findes omkring i Danmarks Bondestand, oftest afspejler sig saa svagt her iblandt dens Repræsentanter. Det forekommer mig, at disse Repræsentanter jævnlige have overmaade svært ved at stille et selvstændigt samfundsmæssigt Ræsonnement op overfor den megen socialdemokratiske Agitatoriale, som vi høre her inde, og derfor kan man meget godt forstaa, at den Venstremand, jeg nævnedde, kort efter at han kraftigt havde argumenteret mod, hvad hans Meningsfæller her inde paa Rigsdagen foretog sig, udbrød: „Danmarks Bønder lade sig bevæge til under Indflydelse af et større Kvantum første Klasses Mundlæder for det første til at lade sig fraskrive noget af deres Valgret til Landstinget, dernæst at sørge for deres egen Umyndiggørelse i Sogne- og Amtskommune“ — og han nævnedde flere Ting —, og endelig „at Landstinget, der skal holde igen overfor den allerværste Vildskab, skal afskaffes“. Det er ikke let at fatte. Han siger, at et flottere politisk Selvmord er neppe etableret noget Sted paa Jorden, men det hele præsenterer sig — efter hans Mening altsaa — som saa blottet for sund Sans, at man endnu maa have Lov til at spørge: Ville Gaardmændene virkelig paa den Maade gaa i Tøjet? (*Ivar Berendsen*: Hvem er dog den Mand?) Det er Thuesen. Det var, da vi behandlede Loven om Valgretten her for 4 Aar siden.

Venstre, hed det sig efter Systemskiftet, skulde være en Bom mod Socialdemokratiet. Men en underlig Bom! denne Bom gaar nemlig altid op, naar de, der ville frem, forlange det. Socialdemokratiet forlangte den lige og almindelige Valgret gennemført i Kommunerne. Det var, som de sagde, den sidste Station paa deres Vej frem; den maatte de over, og Venstre gav dem det forlangte. Det lod sig den Gang drive fra Stilling til Stilling uden Modstand, rimeligvis i Kraft af nogle gamle Venstredoktriner. Men man glemmer, at de evige Sandheders Antal er meget stærkt begrænset, og at ethvert Slægtled har saavel Ret som Pligt til at foretage en Revision ud fra de øjeblikkelige faktiske foreliggende Forhold. Venstre gjorde den Gang fuldstændig den Gerning, som Socialdemokratiet forlangte. Det ærede

Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) og flere svingede Piskan, og Kørselen gik for sig. Det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) pointerede den Gang med Eftertryk og med stor Tilfredshed, at den daværende Indenrigsminister, Enevold Sørensen, med Hensyn til Tyenders Valgret i Virkeligheden havde misrekommanderet Forslaget. Der var der Tale om kommunal Valgret for Tyende, som svarede Skat til Kommunen. Det gaar hurtigt fremad her i Landet, thi uagtet det ærede Medlem fra Assens den Gang var bestemt Modstander heraf, er det ærede Medlem som Konseilspræsident nu Stiller af et Forslag, der giver alle Tyender Statsvalgret. Enhver Pige, der bliver 25 Aar gammel, skal have fuld Valgret til Statens lovgivende Forsamlinger.

Lige og almindelig Valgret var Slagordet, den Gang vi behandlede den kommunale Valglov, og det er aabenbart ogsaa nu det, vi have hørt blive fremført under den nuværende Forhandling. Lige og almindelig Valgret vil i Virkeligheden sige, at Flertallet er eneherkende. Pyntet med Navn af Folkevillie og lignende Betegnelser gaar Flertalsherredømmet sin Vej fremefter, og særlig vil et socialistisk Flertal — og et saadant kan komme frem blandt andet derved, at f. Eks. de Radikale ved en eller anden Overenskomst af kortere eller længere Varighed indrullere sig i deres Rækker — dybt kranke berettigede Interesser i vort Samfund og vil tilsidesætte de Kulturelementer, som ikke netop ere deres, og selvfølgelig navnlig dem, hvis Udvikling staar i Vejen for Socialdemokratiets Fremgang. Den almindelige Valgret som Eneherker i Statens Sager kan blive en Magt, der ødelægger Danmarks Velstand til Skade ogsaa for de smaa i Samfundet og ikke bringer Folket Lykke. Det eneste Grundlag, paa hvilket efter min Mening Landets Fremtid kan bygges nogenlunde trygt, er et Grundlag, hvorved Resultaterne, der fremkomme, fremkomme efter Forhandling mellem det af den almindelige Valgret udgaaede Folketing, hvis Afgørelse træffes ud fra det, som — hvis Folketinget har en retfærdig S sammensætning — har et Flertal af Vælgere bag sig, og det prøvende, afvejende Landsting, der dels skal rumme en Sagkundskab og Indsigt, for hvis Tilstedeværelse i Folketinget der ingen Garanti gives, og dels være et Værn for de Folkeinteresser, som, naar de ikke netop i Øjeblikket ere Flertallets, ere udsatte for at blive tilsidesatte eller nedtrampede af Folketinget, og Venstre maatte